

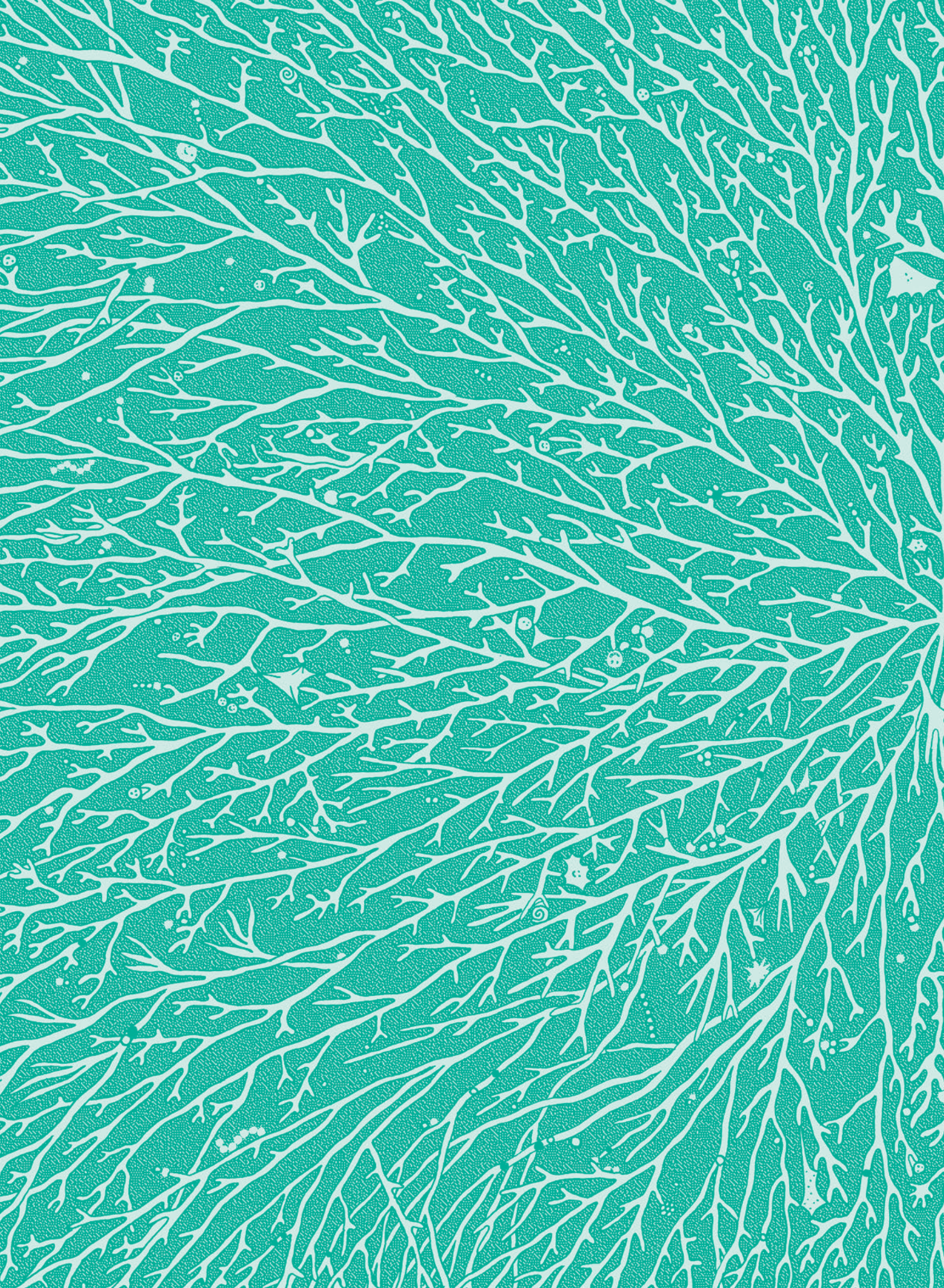
GRZYBY

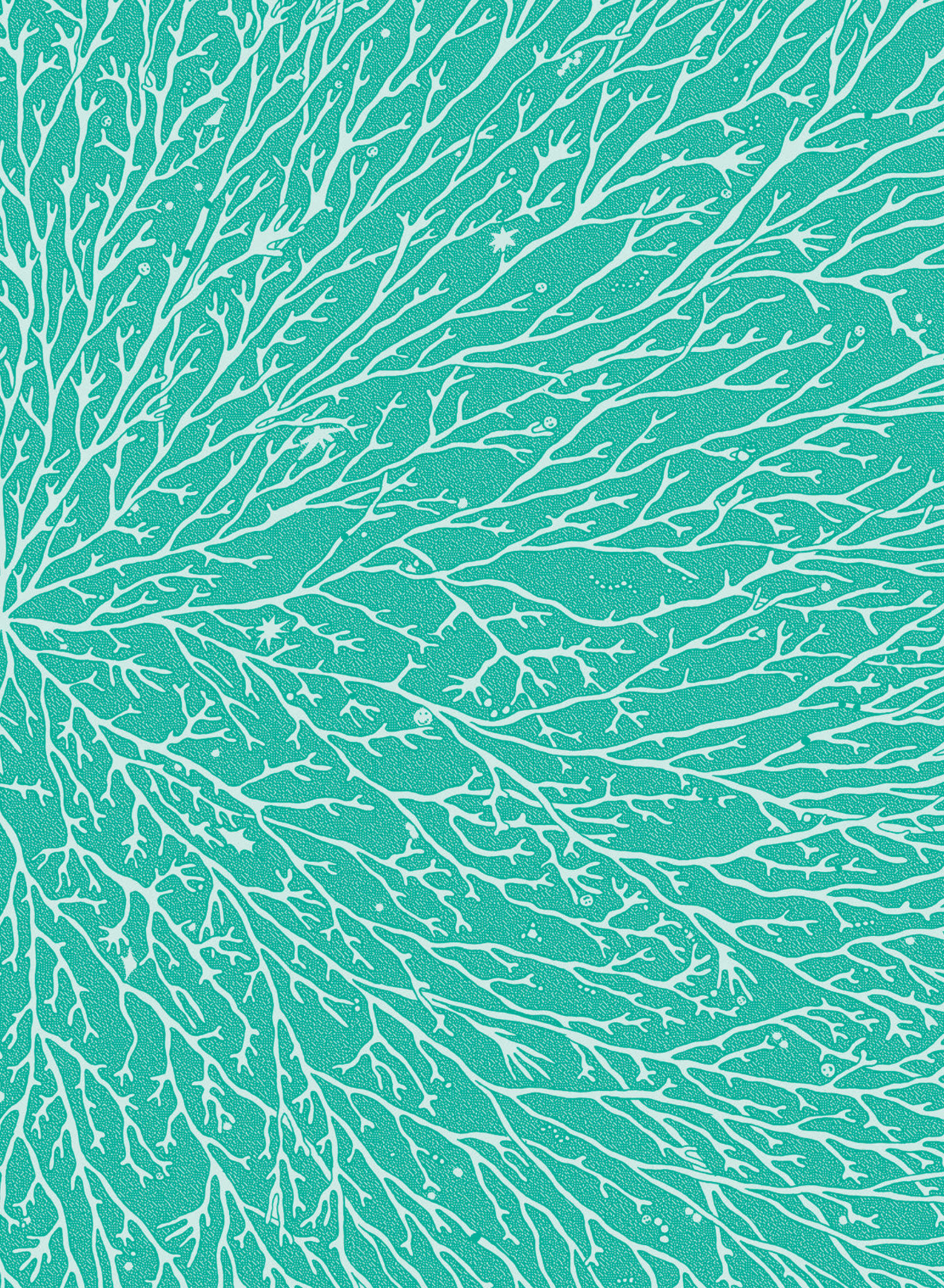
RAPORT Z NASZEGO ŚWIATA

rocznik 860 002 023 g.e. – boczeń – zziębien

KOMPLETNY RAPORT ZE ŚWIATA GRZYBÓW

OD
BOCZNIA
860 002 023 H.L.

DO
ZZIĘBNIA
860 002 023 H.L.

Tytuł oryginału: *MYKO. KOMPLETNÍ ZPRAVODAJ ZE VETA HUB*

Przełożyła: Julia Różewicz

Publikacja została dofinansowana przez
Ministerstwo Kultury Republiki Czeskiej

State Fund of Culture
of the Czech Republic

Redakcja: Karolina Kisiołek
Korekta: Ewa Gładysz-Jeż
Ilustracje: Daniela Olejníková
Opracowanie graficzne: Palo Bálik
Skład: Maciej Trzebiecki
Redaktorka prowadząca: Magdalena Kosińska

Wydawnictwo
Agora
dla dzieci

Producent: Agora Książka i Muzyka sp. z o.o.,
ul. Czerska 8/10, 00-732 Warszawa
wydawnictwo@agora.pl
www.wydawnictwoagora.pl

Copyright © by Agora Książka i Muzyka sp. z o.o., 2026
Copyright © for text Jiří Dvořák, 2023
Copyright © for Illustrations Daniela Olejníková, 2023
Wszelkie prawa zastrzeżone
Warszawa 2026
ISBN: 978-83-838-0558-0, eISBN: 978-83-8380-557-3
Wydanie pierwsze
Druk: Drukarnia PERFEKT

prawolubni Książka, którą nabyłeś, jest dziełem twórcy i wydawcy.
Prosimy, abyś przestrzegał praw, jakie im przysługują. Jej
zawartość możesz udostępnić nieodpłatnie osobom bliskim lub
osobiście znanym. Ale nie publikuj jej w internecie. Jeśli cytujesz
jej fragmenty, nie zmieniaj ich treści i koniecznie zaznacz, czyje
to dzieło. A kopiując ją, rób to jedynie na użytek osobisty.

Szanujmy cudzą własność i prawo!
Polska Izba Książki

MIY

Jiří
Dvořák

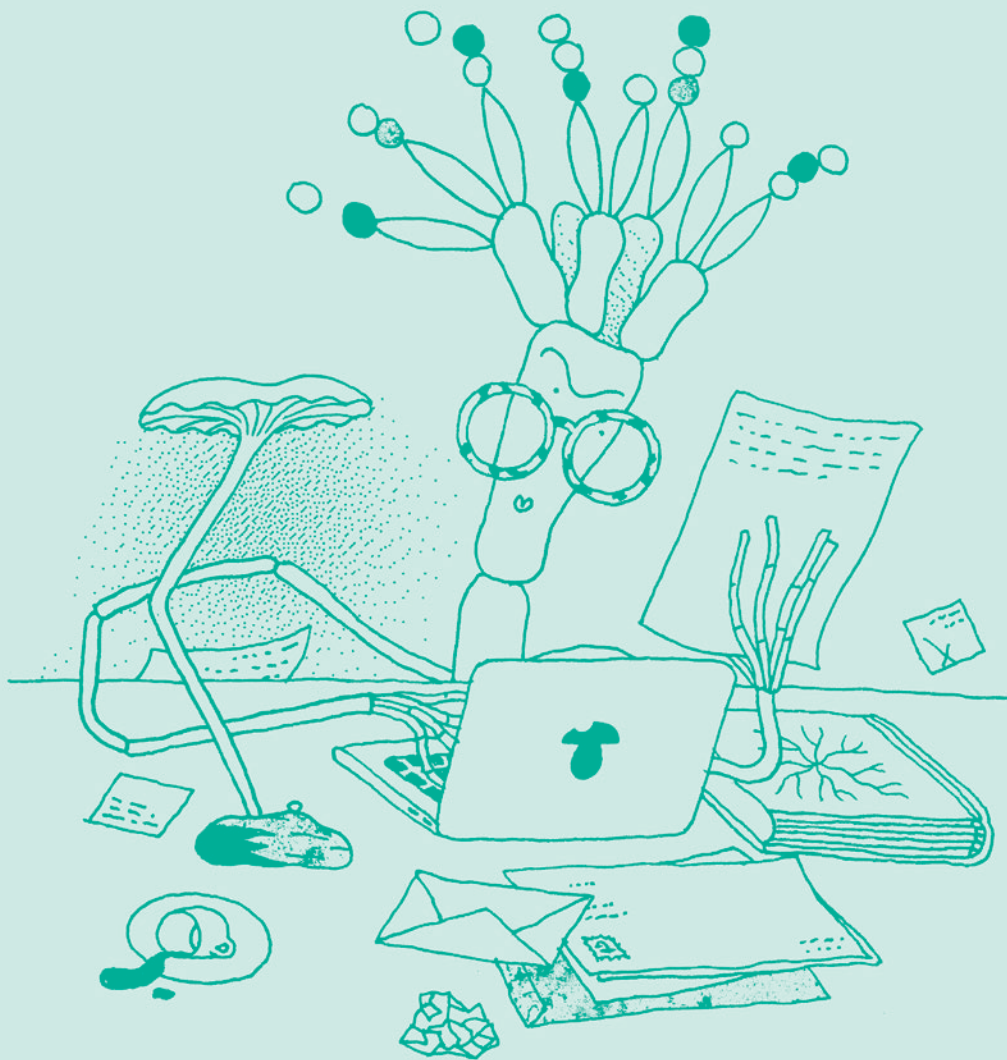
GRZYBY

RAPORT Z NASZEGO ŚWIATA

KO

Julia
Różewicz

Danila
Olejniková

Szanowne Czytelniczki, szanowni Czytelnicy,
czcigodne Grzyby!

Publikacja, którą właśnie trzymacie w swych strzępkach, jest krokiem milowym dla grzybów całego świata. To pierwsze czasopismo nie tylko o grzybach i dla grzybów – lecz również przygotowane przez grzyby.

Nie wyklucza to rzecz jasna współpracy z królestwem roślin i zwierząt (w tym ludzi), niemniej główną siłą twórczą jesteście my – grzyby.

W piśmie, które nazwaaliśmy po prostu „MYKO”, chcemy zająć się najważniejszymi zagadnieniami ze świata grzybów – od polityki (czyli tego, jak traktują cudzień traktują nas rośliny oraz istoty dwunożne, trzynożne, czteronożne i więcej nożne), poprzez historię, kulturę i sport, aż po życie towarzyskie.

Jesteśmy przekonane, że nasz miesięcznik otworzy nowy rozdział w długiej i wielkiej historii grzybów na planecie Ziemia oraz w całym wszechświecie.

Milej lektury w imieniu całej redakcji życzy
redaktor naczelny
Fungus X. Imperfectus

P.S. Jesteśmy otwarte na przyjmowanie tekstów oraz wszelakich datków. Wsparcie finansowe można przekazać na nasze konto w Mykobank S.A., którego numer to: GRZ0123963010369. Chylimy kapelusza!

REJESTR NAZW I POJĘĆ

MYKO

GRZYBY GRZYBOM

DEKLARACJA NIEPODLEGŁOŚCI

Niniejszym pragniemy obwieścić wszystkim widzącym,
jak i tym w ogóle nieposiadającym oczu, czytającym i nieczytającym,
współczesnym i potomnym, że my, niżej podpisane:

Nie zawieramy zielonego barwnika – chlorofilu.
Nie absorbujemy światła słonecznego i nie produkujemy
cukrów. Nie jesteśmy roślinami. Tylko grzybami.

Nie mamy liści, łodyg, korzeni. Nie kwitniemy. Nie pylimy.
Nie jesteśmy roślinami. Tylko grzybami.

Nie musimy być małe jak myszy. Przy nas nawet słoń i płetwal
błękitny są małe, bo naszego wzrostu nic nie ogranicza. Niektóre
z nas, jeśli tylko chcą i mają ku temu warunki, potrafią osiągnąć
dowolny rozmiar. Nie jesteśmy zwierzętami. Tylko grzybami.

Nie mamy ust, dziobów, paszczy. Nie posiadamy jelit,
żołądka, odbytu. Nie są nam potrzebne – potrafimy bez nich przyjmować
i przetwarzać pokarm. Nie jesteśmy zwierzętami. Tylko grzybami.

To my, grzyby. Dumne, wolne, niezależne królestwo
organizmów, które odtąd należy traktować
z należytym szacunkiem, mając na względzie
powyższe oświadczenie.

Tu, na Ziemi, w roku
860 002 023 g.e.

Podpisano
z nadania i na
rzecz Kongresu:

STROCZEK
DOMOWY
(*Serpula
lacrymans*)

PODGRZYBEK
ZŁOTOPORY
(*Xerocomellus
chrysenteron*)

DROŻDŻ
PIWOWARSKI
(*Saccharomyces
cerevisiae*)

ZGORZEL
SIEWEK
(*Olpidium
brassicae*)

PLEŚNIAK
BIAŁY
(*Mucor
mucedo*)

DŁUGIE OCZEKIWANIE NA NIEZALEŻNOŚĆ

O grzybach na przestrzeni dziejów rozmawiamy z wybitnym historykiem, docentem EMILEM PRAWDZIWKIEM.

Od jak dawna istnieją grzyby? „Naukowcy” gatunku *Homo sapiens* nie mogą dojść w tej sprawie do porozumienia.

Jedni uważają, że pierwszy grzyb pojawił się około 570-900 milionów lat temu, inni, że grzyby są obecne na Ziemi od ponad 2 miliardów lat.

Co wiemy o dawnych grzybach? Niestety mniej, niż byśmy chcieli. Skamieniałości zachowało się niewiele, gdyż miękka i zawierająca dużo wody tkanka grzybów źle się odciska w skale. Poza tym trudno odróżnić skamielinę grzyba od innego organizmu. Taka pomyłka

zdarzyła się już w historii. Pewna skamielina sprzed 811 milionów lat długo była uważana za najstarszy okaz grzyba, a potem „naukowcy” gatunku *Homo sapiens* stwierdzili, że to jednak skamielina sinic.

Od kiedy mamy własne królestwo? „Naukowcy” gatunku *Homo sapiens* długo sądzili, że przyroda ożywiona dzieli się na dwa królestwa: roślin i zwierząt. Później wprowadzili trzecie – protistów. Dopiero w roku 1969 znakomity botanik Robert Whittaker przyznał grzybom osobne królestwo, które po łacinie nazywa się *Fungi*.

Dlaczego musieliśmy tak długo czekać?

To nie jest pytanie do mnie, panie redaktorze!

CZY ZIELONE GRZYBY ZAWIERAJĄ CHLOROFIL?

Nie. Można w nich za to znaleźć inne barwniki – na przykład kapelusz mleczaja śluzowatego ma oliwkowy odcień dzięki barwnikowi, który po angielsku nazywa się *blennione* (bo mleczaj śluzowaty to po łacinie *Lactarius blennius*). Jednak taki pigment to rzadkie zjawisko. O wiele częściej grzyby mają zielony odcień dlatego, że zawierają jednocześnie barwniki żółty i niebieski (sami sprawdźcie, co się stanie po wymieszeniu żółtej i niebieskiej farby). Tak więc: zero chlorofilu. I zero fotosyntezy. Grzyby po prostu nie są roślinami.

KRONIKA RODZINNA

NAJPIĘKNIEJSZY KLEJNOT

Korale z bursztynu są jak wędrowne muzeum, które możemy założyć na szyję. Ten uroczy klejnocik to skamieniała żywica dawnych drzew iglastych. A ponieważ owady często wpadają w lepką żywicę (drzewa ją wydzielają, żeby posklejać nóżki szkodnikom i zabezpieczyć przed nimi swoją korę), można trafić także na bursztyny z niespodzianką: świetnie zachowanym eksponatem prosto z kenozoiku. I wcale nie musi to być owad. Niedawno (w roku 860 002 007 g.e., czyli w roku 2007 czasu ludzi) odkryto bursztyn z doskonale

zachowanym owocnikiem grzyba, który nazwano *Palaeoagaracites antiquus* (prapieczarka prastara). Kapelusz z blaszkami spoczywał tam przez mniej więcej sto milionów lat i naprawdę jest spokrewniony z pieczarkami. Gratulujemy szacownemu rodowi pieczarek tak pradawnego, może najpradawniejszego przodka!

